



Svet
Evropske unije

Bruselj, 22. december 2022
(OR. en)

16322/22

**Medinstitucionalna zadeva:
2022/0426 (COD)**

**DROIPEN 172
COPEN 466
JAI 1742
FREMP 283
SOC 703
CODEC 2110**

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	19. december 2022
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 732 final
Zadeva:	Predlog DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 732 final.

Priloga: COM(2022) 732 final



EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 19.12.2022
COM(2022) 732 final

2022/0426 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej
ter zaščiti njenih žrtev**

{SEC(2022) 445 final} - {SWD(2022) 425 final} - {SWD(2022) 426 final} -
{SWD(2022) 427 final} - {SWD(2022) 428 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Ta predlog določa vrsto ukrepov za boljše preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter za zaščito njenih žrtev v skladu z veljavnim pravnim okvirom v Uniji, in sicer Direktivo 2011/36/EU¹ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o boju proti trgovini z ljudmi). Direktiva o boju proti trgovini z ljudmi zagotavlja splošen okvir EU za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej z določitvijo minimalnih pravil glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju trgovine z ljudmi ter z uvedbo določb za okrepitev preprečevanja tega kaznivega dejanja in zaščite žrtev ob upoštevanju vidika spola². Direktiva določa skupna pravila EU o: (i) inkriminaciji, preiskovanju in pregonu trgovine z ljudmi, vključno z opredelitvijo kaznivih dejanj, kazni in sankcij; (ii) pomoči in podpori žrtvam trgovine z ljudmi ter njihovi zaščiti in (iii) preprečevanju trgovine z ljudmi³.

Sprejetje direktive o boju proti trgovini z ljudmi aprila 2011 je bistveno prispevalo k okrepitvi prizadevanj EU za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter za zaščito njenih žrtev. To je bil ključni korak k harmonizaciji ustreznih pravil v vseh državah članicah. Vendar so se od leta 2011 pojavili ali okrepili številni izzivi. Ti so obravnavani v okviru te ciljno usmerjene revizije direktive.

Pravilen in popoln prenos direktive ter njeno celovito izvajanje ostajata prednostni nalogi Komisije. Komisija je po sprejetju poročila o prenosu⁴ nadaljevala sodelovanje z državami članicami in se zavezala, da bo pooblastila, ki so ji bila podeljena s Pogodbama, uporabila za zagotovitev popolnega prenosa in izvajanja njenih določb. Z večdisciplinarnim in celovitim pristopom je sprejela Strategijo EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025)⁵, ki določa podrobne ukrepe za izboljšanje izvajanja ustreznih določb Direktive 2011/36/EU. Strategija zagotavlja odločen odziv politike za boj proti trgovini z ljudmi – od preprečevanja in zaščite žrtev do pregonu in obsodbe trgovcev z ljudmi.

Oblike izkoriščanja so se od leta 2011 spremenile. Glavna namena trgovine z ljudmi sta bila vedno spolno izkoriščanje in izkoriščanje delovne sile. Trgovina z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja je vseskozi najpogostejša oblika izkoriščanja v EU in predstavlja več kot polovico vseh žrtev, prizadene pa predvsem ženske in dekleta⁶. Trgovina z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile je druga najpogostejša oblika trgovine z ljudmi v EU, pri čemer

¹ Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ ([UL L 101](#), 15.4.2011, str. 1).

² Evropska komisija, skupni dokument – časovni načrt ocene / začetna ocena učinka. Ref. Ares(2021)4984017 z dne 5. avgusta 2021. Na voljo na spletnem naslovu: [povezava](#).

³ Anketa: vprašanje št. 38, 2 pristojna nacionalna organa (FR, LU), 2 nacionalna poročevalca (EL, RO), 2 organa kazenskega pregonu (EL, IE), 4 drugi (BG, 2 iz ES, MT), 2 organizaciji civilne družbe (BE, MT).

⁴ Evropska komisija, Poročilo o oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za izpolnitev določb Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev v skladu s členom 23(1), [COM\(2016\) 722 final](#).

⁵ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Strategija EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025), [COM\(2021\) 171 final](#) z dne 14. aprila 2021.

⁶ 51 % vseh žrtev v EU v obdobju 2019–2020 je bilo žrtev trgovine z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja. Velika večina je žensk (88 %), od tega jih je 73 % žensk in 27 % deklet. Evropska komisija, Poročilo o napredku v boju proti trgovini z ljudmi (četrti poročilo), [po sprejetju dodati sklic].

število žrtev naglo narašča in se je v zadnjih petih letih skoraj podvojilo⁷. Vendar je sčasoma pridobila večji pomen tudi trgovina z ljudmi za druge namene, in sicer tako za namene oblik izkoriščanja, ki so že vključene v direktivo o boju proti trgovini z ljudmi (prosjačenje, izkoriščanje kriminalnih dejavnosti in odvzem organov), kot tudi oblik, ki v njej niso izrecno navedene (vključno s pod prisilo sklenjenimi zakonskimi zvezami in nezakonitimi posvojitvami). Skupni delež drugih namenov izkoriščanja obsega več kot 10 % vseh žrtev. Namen tega predloga je razširiti neizčrpen seznam oblik izkoriščanja, ki so izrecno navedene v direktivi, z vključitvijo pod prisilo sklenjenih zakonskih zvez in nezakonitih posvojitvev, da se zagotovi vključitev večjega števila namenov trgovine z ljudmi v nacionalne pravne sisteme.

Spremenili so se tudi načini delovanja trgovcev z ljudmi, ki pogosto delujejo v okviru organiziranega kriminala, kar je privedlo do povečane grožnje trgovine z ljudmi. Tehnološki napredek trgovcem z ljudmi omogoča novačenje, oglaševanje in izkoriščanje žrtev na daljavo ter široko izmenjavo izkoriščevalskega gradiva na spletu. Zaradi istih tehnoloških sredstev je težje odkriti kaznivo dejanje, ugotoviti storilce ter izslediti denar, uporabljen za kazniva dejanja, in dobiček, ustvarjen s kaznivimi dejanji. Namen tega predloga je obravnavati izzive, ki jih prinaša vse večja digitalizacija trgovine z ljudmi, in okrepiti kazenskopравни odziv na kazniva dejanja, ki jih omogoča tehnologija. Zlasti v zadnjih letih so ustrezni deležniki, vključno z agencijami EU, organi kazenskega pregona in pravosodnimi organi ter mednarodnimi organizacijami in organizacijami civilne družbe, večkrat izrazili zaskrbljenost zaradi vse večjega števila kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, ki so bila storjena ali omogočena s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

Trenutno veljavni neobvezni režim sankcij za pravne osebe ter obseg prenosa in uporabe v državah članicah ne izpolnjujeta v zadostni meri ciljev direktive o boju proti trgovini z ljudmi. Ta predlog je ob zagotavljanju, da so sankcije učinkovite, sorazmerne in odvračilne, namenjen okrepitvi odziva kazenskega pravosodja na kazniva dejanja trgovine z ljudmi, storjena v korist pravnih oseb, in sicer z nadomestitvijo neobveznega režima sankcij z dvema različnima obveznima režimoma, ki se uporabljata v primeru standardnih kaznivih dejanj in hudih kaznivih dejanj.

Direktiva o boju proti trgovini z ljudmi je bila sprejeta leta 2011, torej pred sprejetjem pravnega okvira EU o zamrznitvi in odvzemu. Zato Komisija predlaga posodobitev sklicevanja na sledenje, zamrznitev, upravljanje in odvzem premoženjskih koristi z izrecnim sklicevanjem na pravila EU o teh zadevah.

Še vedno bi bilo mogoče znatno izboljšati prakse zgodnjega odkrivanja in napotitev v državah članicah, tako na nacionalni kot na čezmejni ravni. Zlasti nimajo vse države članice vzpostavljenega nacionalnega mehanizma za napotitev, struktura in delovanje takih mehanizmov pa se med državami članicami zelo razlikujeta. Namen tega predloga je zagotoviti, da vse države članice z zakoni in drugimi predpisi vzpostavijo nacionalni mehanizem za napotitev, da bi racionalizirale delovanje ustreznih nacionalnih institucij ter dodatno uskladile svoje strukture in prakse v zvezi z napotitvijo žrtev na ustrezne sisteme pomoči in podpore. To bo tudi prvi korak k vzpostavitvi evropskega mehanizma za napotitev.

Informacije, zbrane na podlagi nedavnih študij in posvetovanj z ustreznimi deležniki, kažejo, da se povpraševanje, ki spodbuja trgovino z ljudmi, v več državah članicah kljub obilici ustreznih dejavnosti izobraževanja, usposabljanja in ozaveščanja ter prenosu člena 18(4) direktive o boju proti trgovini z ljudmi ni zmanjšalo. Kljub vsem prizadevanjem več

⁷ V obdobju 2019–2020 je bilo 28 % žrtev v EU žrtev trgovine z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile, kar pomeni znatno povečanje v primerjavi z obdobjem 2017–2018 (15 %). Prav tam.

deležnikov še vedno obstaja povpraševanje po spolnih storitvah ter poceni delovni sili in izdelkih. To pa spodbuja trgovino z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja in izkoriščanja delovne sile. Cilj tega predloga je nadaljnja harmonizacija med državami članicami, da bi se zmanjšalo povpraševanje. Predlog tudi priznava, da je kazensko pravo le del odziva za zmanjšanje povpraševanja in da bi ga morale v skladu z direktivo o boju proti trgovini z ljudmi še naprej spremljati dejavnosti izobraževanja, usposabljanja in ozaveščanja.

Trgovina z ljudmi je kompleksno kaznivo dejanje. Da bi ga lahko ustrezno obravnavali, se je treba opreti na skladne in zanesljive podatke. Podobno kot na drugih področjih kriminala se ocenjuje, da pomemben delež primerov trgovine z ljudmi ni prijavljen. To je eden od dejavnikov, ki ovirajo popolno razumevanje obsega trgovine z ljudmi v EU. Poleg tega obstajajo znatne vrzeli pri zbiranju podatkov o prijavljenih primerih, statistični podatki, ki jih zbira Komisija, pa so po obdobju poročanja objavljeni z veliko zamudo. Cilj tega predloga je od držav članic zahtevati, da vsako leto zbirajo podatke o trgovini z ljudmi in jih sporočijo Komisiji, ter nadalje uskladiti zbiranje podatkov, da bi se izboljšala njihova kakovost in pospešilo objavljane sporočenih podatkov.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Direktiva o boju proti trgovini z ljudmi je bila sprejeta 15. aprila 2011. Od takrat ni bila spremenjena ali revidirana. Strategija za varnostno unijo⁸ iz julija 2020 priznava izzive pri odkrivanju, pregonu in obsodbah trgovine z ljudmi ter napoveduje nov celovit pristop k boju proti temu kaznivemu dejanju. V Strategiji EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025) je bilo poudarjeno, da popolni prenos in polno izvajanje direktive o boju proti trgovini z ljudmi ostajata prednostni nalogi Komisije. Strategija vsebuje poziv k oceni izvajanja direktive in po potrebi k njeni reviziji na podlagi rezultatov ocene.

Zakonodajni ukrepi, vključeni v ta predlog, in spremljajoči nezakonodajni ukrepi so v celoti v skladu s prednostnimi nalogami strategije: zmanjšanjem povpraševanja, ki spodbuja trgovino z ljudmi; razbitjem kriminalnega modela za zaustavitev izkoriščanja žrtev; podporo žrtvam, zlasti ženskam in otrokom, ter njihovo zaščito in opolnomočenjem ter obravnavanjem mednarodnih razsežnosti kaznivega dejanja. Predlagane spremembe se nanašajo na izbrana vprašanja. Njihov cilj je povečati učinkovitost okvira za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter za zaščito žrtev tega kaznivega dejanja in so bile usklajene oblikovane za njegovo dopolnitev.

Ta predlog določa pravila, ki temeljijo na izkušnjah držav članic pri prenosu in izvajanju direktive o boju proti trgovini z ljudmi. Obravnava razvoj dogodkov od leta 2011 in najnovejše trende na področju boja proti trgovini z ljudmi, pri čemer upošteva predloge za izboljšave, ki so jih oblikovali najrazličnejši deležniki. Ta predlog torej zagotavlja okvir, ki naj bi nacionalnim pravnim sistemom držav članic omogočil posodobitev in boljšo pripravljenost na soočanje s trenutnimi izzivi.

Predlog povzema ugotovitve, ki jih je Komisija predstavila v svojih polletnih poročilih o napredku v boju proti trgovini z ljudmi v skladu s členoma 19 in 20 direktive o boju proti trgovini z ljudmi. Opira se na srečanja mreže nacionalnih poročevalcev in enakovrednih mehanizmov na ravni EU na področju trgovine z ljudmi ter platforme civilne družbe EU za boj proti trgovini z ljudmi, srečanja z agencijami EU, oceno⁹ in oceno učinka¹⁰ direktive o

⁸ COM(2020) 605 final.

⁹ SWD(2022) 427.

¹⁰ SWD(2022) 425.

boju proti trgovini z ljudmi ter številne konference, srečanja in izmenjave z ustreznimi deležniki. Predlagane spremembe upoštevajo tudi ustrezne obstoječe študije in poročila, ki so jih objavile regionalne in mednarodne organizacije.

Ta predlog odraža zavezo Komisije, da bo pozorno spremljala pravilnost in popolnost prenosa direktive o boju proti trgovini z ljudmi ter učinkovitost nacionalne zakonodaje, s katero se direktiva prenaša. Komisija se bo oprla na informacije, ki jih bodo države članice posredovale ob prenosu. Kar zadeva nova pravila o zavestni uporabi storitev, ki temeljijo na izkoriščanju žrtev, bo Komisija spremljala prenos in učinek nacionalne zakonodaje. Komisija bo v [*petih letih po roku za prenos*] Evropskemu parlamentu in Svetu predložila poročilo, v katerem bo ocenila, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev z novimi pravili ter učinek takih ukrepov.

Ta predlog je v celoti skladen s Protokolom Združenih narodov za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, iz leta 2000, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, katerega pogodbenice so Evropska unija in vse njene države članice.

• **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ocena direktive o boju proti trgovini z ljudmi je pokazala, da je pravni instrument skladen z ustreznimi zakonodajnimi instrumenti EU. Predlagane spremembe so tudi v skladu s cilji politike Unije, zlasti z:

- okvirom, ki ureja standarde na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj, zlasti Direktivo 2012/29/EU¹¹;
- okvirom v zvezi s sankcijami in ukrepi zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, zlasti Direktivo 2009/52/ES¹²;
- okvirom, ki ureja izdajo dovoljenj za prebivanje državljanom tretjih držav, ki so žrtve trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi, zlasti Direktivo Sveta 2004/81/ES¹³;
- kazenskopravnim okvirom za boj proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji, zlasti Direktivo 2011/93/EU¹⁴, ter okvirom za boj proti spolni zlorabi otrok iz Uredbe (EU) XXXX/YYYY [*predlog uredbe o določitvi pravil za preprečevanje spolne zlorabe otrok in boj proti njej*]¹⁵;
- okvirom za povrnitev in odvzem sredstev, zlasti Direktivo EU/XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [*predlog direktive o povrnitvi in odvzemu sredstev*]¹⁶.

¹¹ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ ([UL L 315](#), 14.11.2012, str. 57).

¹² Direktiva 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ([UL L 168](#), 30.6.2009, str. 24).

¹³ Direktiva Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi ([UL L 261](#), 6.8.2004, str. 19).

¹⁴ Direktiva 2011/93/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ ([UL L 335](#), 17.12.2011, str. 1).

¹⁵ COM(2022) 209.

¹⁶ COM(2022) 245.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Ta predlog spreminja direktivo o boju proti trgovini z ljudmi. Predlog temelji na členih (82)2 in 83(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU), ki sta pravni podlagi spremenjenega akta.

• Subsidiarnost

V skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji države članice ciljev tega predloga ne morejo zadovoljivo doseči, zato je te cilje mogoče lažje doseči na ravni Unije. V skladu s členom 83(1) PDEU in obstoječimi pravili iz direktive o boju proti trgovini z ljudmi imajo države članice pravico, da sprejmejo ali ohranijo ukrepe, ki so strožji od ukrepov iz prava Unije.

Obstoječi pravni okvir za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter zaščito njenih žrtev je bil vzpostavljen na ravni Unije, najprej z Okvirnim sklepom Sveta 2002/629/PNZ¹⁷ in nato z direktivo o boju proti trgovini z ljudmi. Države članice ne morejo doseči izboljšanja sedanjega okvira, če delujejo samostojno. V okviru ocene učinka tega predloga je bil opravljen temeljit pregled subsidiarnosti. Čezmejna razsežnost trgovine z ljudmi se nanaša na državljanstvo žrtev in načine delovanja kriminalnih mrež, ki storijo kaznivo dejanje. Zbiranje podatkov, opravljeno v okviru ocene, kaže, da je bilo 43 % žrtev v EU državljanov držav, ki niso članice EU, s katerimi pogosto trgujejo državljani tretjih držav. Čezmejna razsežnost se odraža tudi v vse večjem številu operacij in dni ukrepanja, ki jih podpira Europol, ter povečanju števila primerov trgovine z ljudmi, ki jih je evidentiral Eurojust, za več kot 50 % od leta 2015. Različni elementi kaznivih dejanj trgovine z ljudmi se lahko zgodijo v različnih državah članicah in/ali državah, ki niso članice EU. Za izboljšanje odziva na kriminalne dejavnosti sta za čezmejno sodelovanje na področju kazenskega pregona in pravosodja potrebni uskladitev ustrezne nacionalne zakonodaje in sistematična izmenjava dobrih praks. Zato nadnacionalno sodelovanje vse bolj temelji na skupnih pravilih EU na različnih področjih kriminala, ki bi morala še naprej vključevati trgovino z ljudmi.

Ukrepanje EU upravičuje tudi vse večji pomen spletne razsežnosti kaznivega dejanja. Internet, družbeni mediji in spletne platforme trgovcem z ljudmi omogočajo novačenja, nadzor, prevoz in izkoriščanje žrtev, prenos dobičkov in doseganje uporabnikov povsod, pri čemer so skriti za zaslonom in jim ni treba prečkati nobene meje. Zaradi ukrepanja na ravni Unije lahko organi kazenskega pregona držav članic učinkoviteje preiskujejo in preganjajo kazniva dejanja, ki jih omogoča tehnologija, in sicer z izmenjavo informacij in najboljših praks, med drugim v zvezi z zbiranjem digitalnih dokazov in finančnimi preiskavami.

• Sorazmernost

Predlagane spremembe so omejene na to, kar je potrebno za okrepitev okvira EU za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter za zaščito njenih žrtev. Ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseg te ciljev. Predlog temelji na že veljavnih pravilih, ki so v skladu z načelom sorazmernosti. Podroben opis drugih ukrepov, ki bi se lahko uporabili za doseganje ciljev tega predloga, je podan v priloženi oceni učinka.

Za obravnavo oblik izkoriščanja, ki trenutno niso izrecno navedene v direktivi o boju proti trgovini z ljudmi, se predlaga, da se izrecno dodajo pod prisilo sklenjene zakonske zveze in

¹⁷ Okvirni sklep Sveta z dne 19. julija 2002 o boju proti trgovanju z ljudmi, 2002/629/PNZ ([UL L 203](#), 1.8.2002, str. 1).

nezakonite posvojitve. Predlagana vključitev teh oblik izkoriščanja, ki so že omenjene v uvodnih izjavah direktive, se šteje za sorazmeren odziv na povečanje deleža primerov trgovine z ljudmi za namene, ki niso spolno izkoriščanje in izkoriščanje delovne sile.

Spletna razsežnost kaznivega dejanja je implicitno že zajeta v sedanjih določbah direktive o boju proti trgovini z ljudmi, ki ne razlikujejo med kaznivimi dejanji, storjenimi na spletu ali zunaj njega. Predlaga se, da se izrecno navede, da bi morala naklepna dejanja, sredstva in namen kaznivih dejanj trgovine z ljudmi vključevati dejanja, storjena s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Namen te spremembe je okrepiti kazenski odziv na eno največjih sprememb v okolju groženj na tem področju kriminala od sprejetja direktive. Višina kazni bo ostala enaka kot za standardna kazniva dejanja, vendar državam članicam ni preprečeno sprejetje strožje ureditve.

V zvezi s sankcijami za pravne osebe se predlaga vzpostavitev obveznega režima sankcij za standardna kazniva dejanja, in sicer izključitev iz upravičenosti do javnih ugodnosti, pomoči ali subvencij ter začasno ali trajno zaprtje poslovalnic, ki so bile uporabljene za storitev kaznivih dejanj. Te sankcije v sedanji direktivi o boju proti trgovini z ljudmi spadajo v neobvezni režim. Za kazniva dejanja, ki so hujša zaradi okoliščin iz člena 4(2), je bil vzpostavljen dodatni obvezni režim sankcij, ki vključuje začasno ali trajno prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti, uvedbo sodnega nadzora in prenehanje pravne osebe na podlagi sodne odločbe. Tudi te sankcije so bile v sedanji direktivi o boju proti trgovini z ljudmi del neobveznega režima sankcij za pravne osebe. Ti ukrepi omogočajo okrepitev pravosodnega odziva na kazniva dejanja trgovine z ljudmi, ki jih storijo pravne osebe, ob uvedbi sorazmernega pristopa k sankcijam, ki temelji na obveznem prenosu vseh ukrepov, vendar pomeni, da se za huda kazniva dejanja uvedejo strožje sankcije, kot so predvidene za standardna kazniva dejanja.

Uradna vzpostavitev nacionalnega mehanizma za napotitev z nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi se šteje za minimalni ukrep za izboljšanje napotitve odkritih žrtev, saj temelji na že obstoječi obveznosti iz člena 11(4) direktive o boju proti trgovini z ljudmi, ki od držav članic zahteva, da v sodelovanju z ustreznimi podpornimi organizacijami vzpostavijo ustrezne mehanizme za zgodnje odkrivanje žrtev ter pomoč in podporo zanje. Namen formalizacije mehanizmov za napotitev je izboljšati zgodnje odkrivanje in hitro napotitev na službe za pomoč in podporo. Da bi povečali učinkovitost tega ukrepa, morajo države članice imenovati nacionalne kontaktne točke, zadolžene za opredelitev pristojnih služb in usklajevanje napotitve žrtev na nacionalni ravni in ravni EU.

Sprememba, ki kot kaznivo dejanje opredeljuje uporabo storitev, ki so predmet izkoriščanja, ob zavedanju, da je oseba žrtev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi (tj. zavestna uporaba storitev, ki temeljijo na izkoriščanju), je sorazmeren zakonodajni ukrep za učinkovitejše preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej z odvracanjem od povpraševanja v skladu s cilji direktive o boju proti trgovini z ljudmi. Države članice lahko še naprej sprejemajo strožje pristope glede uporabe storitev, ki temeljijo na izkoriščanju, pri čemer upoštevajo, da ukrepi za zmanjšanje povpraševanja niso omejeni na odziv kazenskega prava, temveč vključujejo nezakonodajne ukrepe v skladu z direktivo o boju proti trgovini z ljudmi, tj. izobraževanje, usposabljanje, informacijske kampanje in kampanje ozaveščanja ter raziskovalne in izobraževalne programe.

Zahteva po letnem zbiranju podatkov je minimalni ukrep za izboljšanje zbiranja informacij in statističnih podatkov na nacionalni ravni in ravni Unije. Ta ukrep bi skrajšal obdobja poročanja z dveh let na eno leto in zagotovil posodobljeno spremljanje, ki ga ne ovira časovni

zamik med koncem obdobja poročanja za zbiranje podatkov in objavo poročila (trenutno dve leti). Minimalne kategorije zbiranja podatkov, vključene v spremembo, ustrezajo tistim, ki jih Komisija trenutno zbira vsaki dve leti.

- **Izbira instrumenta**

Ta predlog spreminja direktivo o boju proti trgovini z ljudmi in je zato direktiva.

Za doseganje ciljev tega predloga, tj. izboljšanja obstoječega okvira, ki omogoča preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter zaščito žrtev tega kaznivega dejanja, ni mogoče uporabiti nobenih drugih zakonodajnih ali operativnih sredstev.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene / preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Komisija je izvedla oceno direktive o boju proti trgovini z ljudmi, ki je bila eden od ključnih ukrepov, predvidenih v Strategiji EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025)¹⁸. Ocena je temeljila na zbiranju podatkov za obdobje 2013–2020, ki ga je izvedel Eurostat, poročilu o prenosu direktive o boju proti trgovini z ljudmi na nacionalni ravni in njenem izvajanju v državah članicah, odprtem javnem posvetovanju, izmenjavah z agencijami EU, državami članicami in drugimi deležniki ter poročilih in dokumentih, ki so jih objavile ali predložile mednarodne in regionalne organizacije.

V oceni je bilo ugotovljeno, da je bila direktiva o boju proti trgovini z ljudmi učinkovita pri preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter pri krepitvi zaščite žrtev tega kaznivega dejanja. Ugotovljeno je bilo tudi, da je direktiva učinkovita, saj njene koristi presegajo stroške, povezane z njenim sprejetjem, prenosom in izvajanjem. Ocenjeno je bilo, da je skladna z vsemi ustreznimi dejavnostmi EU in mednarodnimi dejavnostmi. V oceni je bila poudarjena dodana vrednost EU pri izboljšanju čezmejnega sodelovanja, tudi z agencijami EU. Cilji direktive so še vedno relevantni. Kljub temu je treba dodatno obravnavati številne izzive in razvoj dogodkov.

V oceni je bilo ugotovljeno, da je na okolje trgovine z ljudmi pomembno vplivalo več sprememb, ki so se zgodile od sprejetja direktive. Tehnološki napredek in širitev družbenih medijev sta ustvarila nove priložnosti za trgovce z ljudmi, ki lahko rekrutirajo žrtve na spletu, izvajajo nadzor nad njimi na daljavo in dosežejo široko občinstvo uporabnikov s široko izmenjavo izkoriščevalskega gradiva. Zaradi upada gospodarske rasti, ki ga je povzročila pandemija COVID-19, in energetske krize bi se lahko povečalo povpraševanje po poceni delovni sili in spolnih storitvah, ki spodbuja izkoriščanje delovne sile in spolno izkoriščanje. Vojne, zlasti vojaška agresija Rusije proti Ukrajini, povečujejo možnosti trgovcev z ljudmi za izkoriščanje ranljivega položaja ljudi, zlasti žensk in otrok, ki bežijo iz svoje države.

Zaradi razvoja dogodkov so bila v oceni opredeljena področja za izboljšave pravnega okvira. Ta vključujejo obravnavanje oblik izkoriščanja, ki niso izrecno navedene v direktivi o boju proti trgovini z ljudmi, obravnavanje spletne razsežnosti kaznivega dejanja, povečanje odziva kazenskega pravosodja na kazniva dejanja, ki jih storijo pravne osebe, učinkovitejše zmanjševanje povpraševanja, zgodnje odkrivanje žrtev in zbiranje podatkov.

¹⁸ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Strategija EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025), [COM\(2021\) 171 final](#) z dne 14. aprila 2021.

- **Posvetovanja z deležniki**

Generalni direktorat za migracije in notranje zadeve je 5. avgusta 2021 na spletni strani Komisije „Povejte svoje mnenje“¹⁹ skupaj objavil časovni načrt ocene in začetno oceno učinka pobude; rok za zbiranje mnenj je bil 16. september 2021. Komisija je prejela povratne informacije od 36 deležnikov.

Komisija si je prek številnih ciljnih posvetovanj (dvostranski stiki, srečanja z deležniki, pisna posvetovanja) prizadevala zagotoviti široko udeležbo deležnikov v celotnem političnem ciklu te pobude. Opravljena so bila posvetovanja z državami članicami in predstavniki njihovih javnih organov, tudi v okviru mreže nacionalnih poročevalcev in enakovrednih mehanizmov na ravni EU na področju trgovine z ljudmi, s predstavniki Evropskega parlamenta, z agencijami EU, zlasti z Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol), Agencijo Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust), Agencijo Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL), Agencijo Evropske unije za temeljne pravice (FRA), Agencijo Evropske unije za azil (EUAA), Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (FRONTEX), Evropskim inštitutom za enakost spolov (EIGE) in Evropskim organom za delo (ELA); s predstavniki ustreznih regionalnih in mednarodnih organizacij, dejavnih na področju boja proti trgovini z ljudmi; s predstavniki organizacij civilne družbe, dejavnih na področju boja proti trgovini z ljudmi, tudi v okviru platforme civilne družbe EU za boj proti trgovini z ljudmi.

Komisija je izvedla tudi javno posvetovanje, da bi zbrala informacije, dokaze in mnenja o vprašanih, povezanih z izvajanjem in oceno direktive o boju proti trgovini z ljudmi. Podatki so bili zbrani z vprašalnikom, ki je zajemal oceno direktive o boju proti trgovini z ljudmi in njeno morebitno revizijo. Prejetih je bilo 124 odgovorov in 75 samostojnih prispevkov.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ta predlog temelji na dokazih, zbranih v okviru ocene in ocene učinka, tudi s posvetovanji s pristojnimi organi držav članic in strokovnjaki za boj proti trgovini z ljudmi. V posvetovanjih so sodelovali nacionalni poročevalci in enakovredni mehanizmi, organi kazenskega pregona in pravosodni organi, nacionalni organi, pristojni za socialne službe, agencije EU, mednarodne organizacije, organizacije civilne družbe, združenja delodajalcev in strokovnjaki, tudi iz akademskih krogov.

Predlog upošteva ustrezne izmenjave in ugotovitve študij, ki so jih izvedle regionalne in mednarodne organizacije ter nevladne organizacije, dejavne na področju boja proti trgovini z ljudmi, kot je navedeno v obrazložitvenem memorandumu²⁰.

- **Ocena učinka**

Ocena učinka, priložena temu predlogu, temelji na ugotovitvah ocene, ki jo je izvedla Komisija. Preučila je naslednje možnosti:

- sveženj nezakonodajnih ukrepov, ki bi državam članicam zagotovili dodatno podporo pri izvajanju direktive o boju proti trgovini z ljudmi in prispevali h krepitvi pravnega in političnega okvira EU za boj proti trgovini z ljudmi. Sveženj bi na

¹⁹ [Boj proti trgovini z ljudmi – pregled pravil EU \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic-116323.pdf).

²⁰ Komisija je naročila tudi študijo v podporo oceni direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in oceno učinka zakonodajnega predloga na to temo. Študijo je med 27. oktobrom 2021 in 21. julijem 2022 izvedel zunanji svetovalec.

podlagi Strategije EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025) vključeval vzpostavitev vozlišča znanja in strokovnih izkušenj; ukrepe za okrepitev sodelovanja s tehnološkimi podjetji, vključno s platformami družbenih medijev; ustanovitev tematske skupine tožilcev, specializiranih za boj proti trgovini z ljudmi; ter organizacijo vseevropske kampanje ozaveščanja;

- sveženj zakonodajnih sprememb za posodobitev direktive o boju proti trgovini z ljudmi, da bi bolje obravnavala izzive, ki so od njenega sprejetja postali pomembnejši. Sveženj bi vključeval obravnavo spletne razsežnosti kaznivega dejanja; vključitev novih oblik izkoriščanja v opredelitev; okrepitev režima sankcij proti pravnim osebam in pravnega okvira, povezanega z inkriminacijo uporabe storitev, ki temeljijo na izkoriščanju; vzpostavitev formalnih nacionalnih mehanizmov za napotitev z zakoni in drugimi predpisi ter imenovanje nacionalnih kontaktnih točk za napotitev; zahtevo, da države članice uvedejo kaznivo dejanje v zvezi z uporabo storitev, ki se zahtevajo od žrtev trgovine z ljudmi, ter zahtevo, da države članice vsako leto zbirajo in sporočijo podatke o kazalnikih trgovine z ljudmi;
- sveženj, ki vsebuje kombinacijo zgoraj navedenih nezakonodajnih in zakonodajnih ukrepov.

V oceni učinka je bilo ugotovljeno, da bi bila tretja možnost, torej kombinacija zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepov, učinkovitejša pri krepitvi sedanjega okvira kot ukrepi samo ene vrste.

Za okrepitev odziva kazenskega pravosodja na trgovino z ljudmi, tudi v čezmejnem okviru, so bili opredeljeni trije zakonodajni ukrepi: (i) izrecno obravnavanje spletne razsežnosti v direktivi; (ii) izrecna navedba pod prisilo sklenjenih zakonskih zvez in nezakonitih posvojitvev na seznamu oblik izkoriščanja; (iii) uvedba dveh obveznih režimov sankcij za pravne osebe, enega za sankcioniranje standardnih kaznivih dejanj in enega za sankcioniranje hudih kaznivih dejanj. Opredeljeni so bili tudi nezakonodajni ukrepi: (i) spodbujanje sodelovanja med Komisijo in internetnimi podjetji v okviru internetnega foruma EU in (ii) oblikovanje tematske skupine tožilcev, specializiranih za boj proti trgovini z ljudmi.

Za zagotavljanje, da žrtve trgovine z ljudmi prejmejo ustrezno pomoč, podporo in zaščito, opredeljeni zakonodajni ukrep zahteva, da države članice formalizirajo vzpostavitev nacionalnih mehanizmov za napotitev in vzpostavijo nacionalne kontaktne točke za napotitev žrtev na ustrezne službe za pomoč, podporo in zaščito. To spremlja nezakonodajni ukrep, in sicer razvoj smernic o minimalnih zahtevah za nacionalne mehanizme za napotitev.

Za zmanjšanje povpraševanja po storitvah, ki spodbujajo vse oblike izkoriščanja, opredeljeni zakonodajni ukrep kot kaznivo dejanje opredeljuje uporabo storitev, ki so predmet izkoriščanja, ob zavedanju, da je oseba žrtev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. V skladu s celovitim pristopom k zmanjšanju povpraševanja ga bo dopolnil nezakonodajni ukrep, in sicer kampanja ozaveščanja na ravni EU, namenjena odvratanju od povpraševanja, ki spodbuja trgovino z ljudmi.

Kar zadeva horizontalni cilj zagotavljanja ustreznega preprečevanja in odkrivanja ter izboljšanja spremljanja trgovine z ljudmi v EU, opredeljeni zakonodajni ukrep zahteva letno zbiranje podatkov o trgovini z ljudmi. To spremljata dva nezakonodajna ukrepa: (i) oblikovanje smernic za zbiranje podatkov o trgovini z ljudmi v EU ter (ii) vzpostavitev vozlišča znanja in strokovnih izkušenj o boju proti trgovini z ljudmi.

Zgoraj predstavljena prednostna možnost je namenjena izboljšanju zmogljivosti držav članic

za učinkovitejši boj proti trgovini z ljudmi, zlasti v zvezi z grožnjami in trendi, ki so se pojavili ali razvili po sprejetju direktive o boju proti trgovini z ljudmi. Pričakuje se, da bodo skupna in usklajena pravila, vključena v to spremembo, okrepila čezmejno sodelovanje pri preiskavah in pregonu ter pomoči in podpori žrtvam kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Namen nezakonodajnih ukrepov, ki spremljajo zakonodajne spremembe, je nadaljnja podpora državam članicam pri izvajanju direktive in Strategije EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025).

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

V skladu s programom ustreznosti in uspešnosti predpisov Komisije (REFIT) bi si morale vse pobude, namenjene reviziji obstoječe zakonodaje EU, prizadevati za poenostavitev in učinkovitejše doseganje zastavljenih ciljev politike (tj. z zmanjšanjem nepotrebnih regulativnih stroškov in upravnega bremena za države članice). V oceni učinka je bilo ugotovljeno, da bi imeli ukrepi iz predlagane direktive omejeno breme, ki bi ga odtehtal pozitiven učinek predlaganih ukrepov.

Cilj predlaganih ciljno usmerjenih sprememb direktive je izboljšanje zmogljivosti držav članic za učinkovitejši boj proti trgovini z ljudmi, zlasti v zvezi z grožnjami in trendi, ki so se pojavili in razvili po sprejetju direktive. Pobuda bo dodatno uskladila pravno okolje, ki obravnava trgovino z ljudmi v državah članicah. Pričakuje se, da bodo nova pravila okrepila čezmejno sodelovanje v smislu preiskav in preгона ter pomoči in podpore žrtvam.

- **Temeljne pravice**

Člen 6(1) Pogodbe o Evropski uniji določa, da Unija priznava pravice, svoboščine in načela iz Listine o temeljnih pravicah. Člen 5 listine izrecno prepoveduje suženjstvo, prisilno delo in trgovino z ljudmi.

Predlagani ukrepi vključujejo pravne določbe za ustrezen odziv na tveganja, povezana s tem kaznivim dejanjem, ter za pomoč in podporo žrtvam ter njihovo zaščito. Namen izrecne vključitve dodatnih oblik izkoriščanja, določb v zvezi z mednarodno razsežnostjo kaznivega dejanja, režima sankcij za pravne osebe in inkriminacije zavestne uporabe storitev, ki temeljijo na izkoriščanju, je učinkovitejši boj proti trgovini z ljudmi. Namen teh določb in formalizacije nacionalnih mehanizmov za napotitev je razširiti zaščito žrtev trgovine z ljudmi. Zaščita žrtev vpliva na druge temeljne pravice, kot so varstvo človekovega dostojanstva, pravica do osebne celovitosti, prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ter pravica do svobode in varnosti.

Zakonodajni ukrepi so bili ustrezno analizirani in pozitivno ocenjeni tudi z vidika otrokovih pravic, prepovedi dela otrok, pravic invalidov, pravice do azila, zaščite pred odstranitvijo, izgonom ali izročitvijo, načela nediskriminacije ter enakosti žensk in moških.

Določbe, ki uvajajo nova kazniva dejanja ali sankcije ali spreminjajo opredelitev kaznivega dejanja, so bile temeljito analizirane z vidika pravice do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja, domneve nedolžnosti in pravice do obrambe, načel zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni ter pravice, da se za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Ta predlog ne vpliva na proračun Evropske unije.

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

V skladu s členom 2 tega predloga morajo države članice najpozneje do [dve leti po začetku veljavnosti direktive] sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev z njim, ter Komisiji sporočiti besedilo navedenih predpisov.

Komisija bo spremljala in ocenila učinek tega predloga z mehanizmi, ki že delujejo v skladu s sedanjo direktivo. Naloge nacionalnih poročevalcev in enakovrednih mehanizmov bi ostale enake v skladu s členom 19 direktive: proučevanje rezultatov ukrepov za boj proti trgovini z ljudmi, vključno z zbiranjem statističnih podatkov v tesnem sodelovanju z zadevnimi organizacijami civilne družbe, ki so dejavne na tem področju, ter poročanje koordinatorju EU za boj proti trgovini z ljudmi v okviru poročanja Komisije vsaki dve leti o napredku v boju proti trgovini z ljudmi. To bi vključevalo spremljanje in ocenjevanje učinkov te pobude.

Komisija bo še naprej organizirala dvoletna srečanja mreže nacionalnih poročevalcev in platforme civilne družbe EU za boj proti trgovini z ljudmi ter srečanja z agencijami EU, ki sodelujejo v boju proti trgovini z ljudmi. Te izmenjave bodo prav tako prispevale k spremljanju in ocenjevanju.

Ta predlog uvaja nova „kazniva dejanja v zvezi z uporabo storitev, ki so predmet izkoriščanja, ob zavedanju, da je oseba žrtev kaznivega dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi“. V skladu s predlaganim členom 23(3) mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev z novimi pravili in učinek takih ukrepov.

• **Obrazložitevni dokumenti**

Za zagotovitev pravilnega izvajanja te direktive bi bil potreben obrazložitevni dokument, npr. v obliki korelacijskih tabel, kot zahteva sodba Sodišča v zadevi C-543/17. Zakonodaja, ki prenaša direktivo o boju proti trgovini z ljudmi, je redko omejena na eno samo pravno besedilo, saj so določbe pogosto vključene v različne nacionalne instrumente. Zato morajo države članice predložiti obrazložitevni dokument, v katerem Komisiji sporočijo besedilo določb, sprejetih pri prenosu te direktive, o tem, kako so te določbe povezane z določbami, sprejetimi za prenos Direktive 2011/36/EU, in z določbami, zajetimi v drugih ustreznih politikah Unije, kot so navedene v oddelku 1 tega obrazložitvenega memoranduma.

• **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Spremembe direktive o boju proti trgovini z ljudmi so usmerjene v naslednje točke:

- (a) Vključitev pod prisilo sklenjenih zakonskih zvez kot posebne oblike nasilja nad ženskami in dekleti ter nezakonitih posvojitvev na seznam minimalnih oblik izkoriščanja

Trenutno neizčrpni seznam oblik izkoriščanja iz člena 2(3) navaja izkoriščanje prostitucije ali drugih oblik spolne zlorabe oseb, prisilno delo ali storitve, vključno s prosjačenjem, suženjstvom ali podobnimi praksami, služabništvom, izkoriščanje kriminalnih dejavnosti ali odstranitev organov.

Zbrani podatki kažejo, da se kazniva dejanja trgovine z ljudmi, ki niso storjena za spolno izkoriščanje ali izkoriščanje delovne sile, od sprejetja direktive stalno razvijajo in so leta 2020 predstavljala 11 % vseh žrtev v EU. Čeprav seznam iz člena 2(3) ni izčrpen, saj vključuje

„najmanj“ navedene oblike izkoriščanja, in kljub dejstvu, da je v uvodni izjavi 11 pojasnjeno, da opredelitev zajema trgovino z ljudmi za druga ravnanja, kot so nezakonite posvojitve ali prisilne poroke, so se države članice nagibale k omejitvi prenosa te določbe z navedbo le tistih oblik izkoriščanja, ki so v členu 2(3) izrecno navedene.

Ob upoštevanju zbranih podatkov o namenih trgovine z ljudmi poleg spolnega izkoriščanja in izkoriščanja delovne sile Komisija predlaga izrecno vključitev pod prisilo sklenjenih zakonskih zvez in nezakonitih posvojitvev na neizčrpen seznam oblik izkoriščanja iz člena 2(3). To bo pravnim sistemom držav članic ter njihovim organom kazenskega pregona in pravosodnim organom omogočilo učinkovitejši boj proti trgovini z ljudmi z namenom teh dveh oblik izkoriščanja.

(b) Izrecno sklicevanje na spletno razsežnost v direktivi

Elementi kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, opredeljeni v direktivi, zajemajo naklepna dejanja in sredstva iz člena 2(1) ter oblike izkoriščanja iz člena 2(3). Sedanje določbe ne navajajo, ali morajo biti taki elementi izvedeni na spletu ali zunaj njega, da bi jih opredelili kot kaznivo dejanje in kaznovali.

Vse deležnike, vključno z organi kazenskega pregona, mednarodnimi organizacijami in organizacijami civilne družbe, zelo skrbi vse večje število kaznivih dejanj, ki so storjena ali omogočena s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Nudijo platformo za izvajanje naklepnih dejanj (novačenje, organizacija ali izvedba prevoza, premestitev, dajanje zatočišča ali sprejemanje oseb, vključno z izmenjavo ali prenosom nadzora nad žrtvami), vsaj nekatera sredstva (prisila, goljufija, prevara, zloraba pooblastil ali ranljivosti ali dajanje ali prejemanje plačil ali koristi, da se doseže soglasje osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo) ali nekatere oblike izkoriščanja (zlasti spolno izkoriščanje).

V zvezi s tem Komisija predlaga, da se doda novi člen 2a, ki izrecno navaja, da naklepna dejanja in sredstva iz člena 2(1) ter izkoriščanje, kot je opredeljeno v členu 2(3), vključujejo dejanja, storjena s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij. To bo zagotovilo, da se bo pri vsakem elementu kaznivih dejanj trgovine z ljudmi upoštevala spletna razsežnost kaznivega dejanja.

(c) Uvedba obveznega režima sankcij za pravne osebe, ki se razlikuje za standardna kazniva dejanja in huda kazniva dejanja

Trenutno člen 6 določa, da države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da za pravno osebo, odgovorno za kazniva dejanja trgovine z ljudmi, veljajo učinkovite, sorazmerne in odvračilne sankcije, ki vključujejo kazenske ali nekazenske denarne sankcije. Člen 6 dodaja, da lahko take sankcije vključujejo pet ukrepov, prenos katerih je za države članice neobvezen: (a) izključitev iz upravičenosti do javnih ugodnosti ali pomoči; (b) začasno ali stalno prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti; (c) uvedbo sodnega nadzora; (d) prenehanje pravne osebe na podlagi sodne odločbe in (e) začasno ali trajno zaprtje poslovalnic, ki so bile uporabljene za storitev kaznivega dejanja.

Ocena prenosa tega člena kaže, da so sicer vse države članice uvedle kazenske ali nekazenske denarne sankcije (v skladu z obveznim delom določbe), da pa je vse neobvezne ukrepe prenesla le manjšina držav članic, večina držav članic je prenesla le nekatere, več držav članic pa ni preneslo nobenega. Komisija meni, da je bistveno okrepiti ukrepanje proti pravnim osebam, v interesu katerih so storjena kazniva dejanja trgovine z ljudmi. Sprejetje obveznega režima krepi kazenskopravni vidik odziva. Hkrati je treba sprejeti sorazmeren pristop v skladu

s sedanjim členom 6.

Komisija zato predlaga spremembo člena 6, in sicer tako, da učinkovite, sorazmerne in odvračilne sankcije namesto seznama neobveznih sankcij po potrebi vključujejo izključitev iz upravičenosti do javnih ugodnosti, pomoči ali subvencij ter začasno ali trajno zaprtje poslovalnic, ki so bile uporabljene za storitev kaznivega dejanja. Ta režim se uporablja, kadar so pravne osebe odgovorne za standardno kaznivo dejanje trgovine z ljudmi. Vključitev subvencij dopolnjuje in razširja sedanji neobvezni seznam sankcij, da se pravnim osebam, ki so bile obsojene za kazniva dejanja trgovine z ljudmi, prepreči prejemanje takih oblik javne pomoči.

Odstavek 2 se doda za primere, ko so pravne osebe odgovorne za kaznivo dejanje, ki velja za hudo zaradi katere od okoliščin iz člena 4(2). V takih primerih sankcije za pravne osebe po potrebi vključujejo: začasno ali stalno prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti, uvedbo sodnega nadzora in prenehanje pravne osebe na podlagi sodne odločbe.

S tem pristopom želi Komisija doseči, da bi režima sankcij za pravne osebe postala obvezna, da bi se okrepil odziv kazenskega pravosodja proti pravnim osebam, vpletenim v kazniva dejanja trgovine z ljudmi. Uporablja iste ukrepe, ki so v sedanjem členu 7 neobvezni. Ta pristop zagotavlja sorazmernost, saj predvideva dve strogi sankciji za standardna kazniva dejanja in tri ostrejšše sankcije za huda kazniva dejanja. Vključitev izraza „po potrebi“ pred obema režimoma sankcij zagotavlja spoštovanje načela sorazmernosti in diskrecijske pravice pravosodnih organov držav članic.

(d) Sklicevanje na pravni okvir o zamrznitvi in odvzemu

V skladu s sedanjim besedilom člena 7 morajo države članice zagotoviti, da imajo njihovi pristojni organi pravico zaseči in zapleniti sredstva in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji iz členov 2 in 3. Sprejetje direktive o boju proti trgovini z ljudmi in s tem tega člena sega v čas pred sprejetjem pravnega okvira EU o zamrznitvi in odvzemu.

Zato Komisija predlaga izrecno sklicevanje na pravila EU o sledenju, zamrznitvi, upravljanju in odvzemu, zlasti na Direktivo EU/XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [*predlog direktive o povrnitvi in odvzemu sredstev*]²¹. V skladu s predlaganim členom bodo morale države članice zagotoviti, da bodo imeli njihovi pristojni organi v skladu z Direktivo EU/XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [*predlog direktive o povrnitvi in odvzemu sredstev*]²² pravico do sledenja, zamrznitve, upravljanja in odvzema premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivimi dejanji iz spremenjene direktive, ter sredstev, ki so bila uporabljena ali namenjena za storitev ali prispevanje k storitvi kaznivih dejanj iz spremenjene direktive. To bo omogočilo posodobitev določbe direktive o zamrznitvi in odvzemu, da bo odražala nedavne spremembe zakonodaje EU na tem področju.

(e) Uradna vzpostavitev nacionalnih mehanizmov za napotitev in nacionalnih kontaktnih točk za napotitev žrtev

Trenutno člen 11(4) od držav članic zahteva, da v sodelovanju z ustreznimi organizacijami za podporo žrtvam sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo vzpostavitev ustreznih mehanizmov, ki so namenjeni zgodnjemu odkrivanju žrtev ter pomoči in podpori žrtvam. Ti se imenujejo tudi mehanizmi za napotitev.

²¹ COM(2022) 245.

²² COM(2022) 245.

Komisija je leta 2020 poročala, da so skoraj vse države članice vzpostavile take formalne ali neformalne mehanizme²³. Ti so na nacionalni ravni zelo različnih oblik. Razlike v strukturi in praksah lahko ovirajo ali upočasnjujejo napotitev žrtev na ustrezne službe za zaščito, pomoč in podporo, zlasti v čezmejnem okviru, kadar so žrtve odkrite v državi, ki ni država, v kateri so bile izkoriščane, ali kadar so izkoriščane v več kot eni državi. Komisija predlaga, da države članice formalizirajo vzpostavitev nacionalnih mehanizmov za napotitev z zakoni in drugimi predpisi ter imenujejo nacionalne kontaktne točke za napotitev žrtev. V ta namen je ta zahteva vključena s spremembo člena 11(4).

Pričakuje se, da bo ta predlog dodatno racionaliziral prakso nacionalnih mehanizmov za napotitev, da bi se izboljšala napotitev žrtev v čezmejnih primerih. To bo dopolnjeno z oblikovanjem smernic o minimalnih zahtevah za nacionalne mehanizme za napotitev, ki bodo prispevale k nadaljnji harmonizaciji njihove strukture in prakse. Sprememba člena 11(4) je tudi prvi korak k vzpostavitvi evropskega mehanizma za napotitev v skladu s Strategijo EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025).

(f) Opredelitev novih kaznivih dejanj v zvezi z uporabo storitev, ki so predmet izkoriščanja, ob zavedanju, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi

Trenutno člen 18(4) od držav članic zahteva, da proučijo možnost sprejetja ukrepov, da se kot kaznivo dejanje obravnava uporaba storitev, ki so predmet izkoriščanja, če je znano, da je oseba žrtev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. To je neobvezna določba, ki je države članice niso bile dolžne prenesti v nacionalno zakonodajo.

Čeprav je ta pristop državam članicam omogočil prožnost, obseg prenosa te določbe sega od popolnega neprenosa do prenosa, ki je omejen na nekatere oblike izkoriščanja, in od popolnega prenosa do sprejetja strožjih ukrepov. Taka neuskklajenost lahko vpliva na čezmejno sodelovanje med državami članicami, ki sprejmejo različne pristope. Poleg tega je bilo v oceni učinka ugotovljeno, da lahko ukrepi za zmanjšanje povpraševanja vključujejo korak naprej pri odzivu kazenskega pravosodja. Poudarek na povpraševanju naj bi zmanjšal število primerov in žrtev z obravnavanjem področij, ki spodbujajo vse oblike izkoriščanja. Ocena direktive je pokazala, da je 19 držav članic sprejelo bodisi zakonodajo, ki inkriminira zavestno uporabo storitev, ki jih opravljajo žrtve trgovine z ljudmi, za vse oblike izkoriščanja²⁴, bodisi zakonodajo, ki neposredno ali posredno inkriminira zavestno uporabo storitev, ki jih opravljajo žrtve spolnega izkoriščanja²⁵.

Komisija predlaga uvedbo obveznosti, da države članice kot kaznivo dejanje opredelijo uporabo storitev, ki so predmet izkoriščanja, ob zavedanju, da je oseba žrtev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. To se doseže s črtanjem člena 18(4) in uvedbo novega člena 18(a) z enakim besedilom, kot je v sedanjem členu 18(4), vendar brez možnosti, da bi države članice lahko „proučile“ inkriminacijo.

Pričakuje se, da bo ta zakonodajna sprememba privedla do nadaljnje uskladitve odziva kazenskega pravosodja za zmanjšanje povpraševanja, tudi zaradi zahteve, da države članice nova pravila uporabljajo za vse oblike izkoriščanja, in da bo pozitivno vplivala na sodelovanje v čezmejnih primerih.

²³ Študija o pregledu delovanja nacionalnih in nadnacionalnih mehanizmov držav članic za napotitev, 16.10.2020, na voljo na [povezavi](#).

²⁴ BG, HR, HU, LT, MT, PT, RO, SI. Poleg tega grška zakonodaja zajema spolno izkoriščanje in izkoriščanje delovne sile.

²⁵ DE, EE, FI, FR, IE, LV, LU, NL, SE, EL, CY.

Odstavek 2 od držav članic zahteva, da sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se kazniva dejanja v zvezi z zavestno uporabo storitev, ki temeljijo na izkoriščanju, kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi in sankcijami.

(g) Uvedba zahteve glede poročanja v zvezi z novim členom 18a

Predlagani člen 23(3) uvaja zahtevo, da mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev z novimi pravili o zavestni uporabi storitev, ki temeljijo na izkoriščanju, ter poroča o učinku takih ukrepov. Poročilo se predloži [pet let po roku za prenos]. To bo zagotovilo ustrezno oceno ukrepov, ki jih je predlagala Komisija, in poročanje o njih po ustreznem časovnem obdobju, ki omogoča analizo prenosa in učinka novih pravil.

(h) Zahteva po letnem zbiranju podatkov in poročanju o kazalnikih na področju trgovine z ljudmi

Trenutno člen 19 določa, da nacionalni poročevalci in enakovredni mehanizmi opravljajo naloge, ki vključujejo zbiranje statističnih podatkov in poročanje v okviru polletnih poročil Evropske komisije o napredku v boju proti trgovini z ljudmi. Zbiranje podatkov na ravni EU se izvaja vsaki dve leti v skladu s členoma 19 in 20.

Vendar je ocena direktive pokazala, da še vedno obstajajo znatne vrzeli pri zbiranju podatkov, zlasti o kazalnikih kazenskega pravosodja in kaznivih dejanjih v zvezi z uporabo storitev, ki temeljijo na izkoriščanju, ter da so ustrezni statistični podatki pogosto objavljeni precej po koncu obdobja poročanja (običajno približno dve leti).

Zato Komisija predlaga uvedbo zahteve, da morajo države članice zbirati podatke o trgovini z ljudmi in jih vsako leto sporočiti Komisiji, in sicer z novim členom 19a, ki določa kazalnike za tako zbiranje podatkov. Prvi odstavek navedenega člena določa obveznost držav članic, da zbirajo podatke za spremljanje učinkovitosti svojih sistemov za boj proti kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi. Odstavek 2 določa minimalni sklop kazalnikov, ki bi morali biti vključeni (število registriranih žrtev; število oseb, ki so osumljene, kazensko preganjane in obsojene zaradi kaznivih dejanj iz člena 2 in predlaganega člena 18(a)), ter raven razčlenitve.

Odstavek 3 določa, da države članice vsako leto do 1. julija Komisiji pošljejo statistične podatke iz odstavka 2 za predhodno leto v standardni obliki, ki jo določi Komisija. Da bi pospešili razpoložljivost statističnih podatkov, bi se moral člen 19a začeti uporabljati na dan začetka veljavnosti direktive o spremembi.

Pričakuje se, da bo ta ukrep izboljšal popolnost, skladnost in primerljivost podatkov v različnih referenčnih obdobjih in državah članicah. Izboljšal bo tudi zbiranje podatkov na ravni EU. To bo prispevalo k boljšemu razumevanju celotnega obsega trgovine z ljudmi v EU. Skrajšanje obdobja zbiranja podatkov z dveh let na eno leto bo zagotovilo tudi, da bodo javno dostopni podatki v času objave bolj ažurni in bližje referenčnemu obdobju.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o spremembi Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 82(2) in člena 83(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

[ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²⁶,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²⁷,]

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Trgovina z ljudmi je hudo kaznivo dejanje, ki je pogosto storjeno v okviru organiziranega kriminala, pomeni hudo kršitev temeljnih pravic in je izrecno prepovedano v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej je še naprej prednostna naloga Unije in držav članic.
- (2) Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta²⁸ je glavni pravni instrument Unije za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter zaščito žrtev tega kaznivega dejanja. Navedena direktiva določa celovit okvir za obravnavo trgovine z ljudmi z določitvijo minimalnih pravil glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij. Vključuje tudi skupne določbe za okrepitev preprečevanja in zaščite žrtev ob upoštevanju vidika spola.
- (3) Strategija EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025)²⁹ določa odziv politike s sprejetjem večdisciplinarnega in celovitega pristopa od preprečevanja prek zaščite žrtev do pregona in obsodbe trgovcev z ljudmi. Vključuje vrsto ukrepov, ki jih je treba izvajati v tesnem sodelovanju z organizacijami civilne družbe. Direktivo 2011/36/EU je kljub temu treba spremeniti, da bi obravnavali spreminjajoče se trende na področju trgovine z ljudmi in pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila Komisija, ter dodatno okrepili prizadevanja za boj proti temu kaznivemu dejanju. Ugotovljene grožnje in trendi, ki zahtevajo sprejetje novih pravil, so povezani zlasti z načini delovanja trgovcev z

²⁶ UL C , , str. .

²⁷ UL C , , str. .

²⁸ Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ ([ULL 101](#), 15.4.2011, str. 1).

²⁹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Strategija EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025), [COM\(2021\) 171 final](#) z dne 14. aprila 2021.

ljudmi, vključno s storitvijo ali omogočanjem kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Ugotovljene pomanjkljivosti kazenskopravnega odziva, ki zahtevajo prilagoditev pravnega okvira, se nanašajo na kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi, storjena v interesu pravnih oseb, na sistem zbiranja podatkov in na nacionalne sisteme, namenjene zgodnjemu odkrivanju žrtev trgovine z ljudmi ter pomoči in podpori zanje.

- (4) Da bi se spopadli s stalnim naraščanjem števila in pomena kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi, ki niso storjena za spolno izkoriščanje ali izkoriščanje delovne sile, je treba na seznam oblik izkoriščanja, ki so izrecno navedene v direktivi, vključiti pod prisilo sklenjene zakonske zveze in nezakonite posvojitve ter zagotoviti, da države članice v svojih nacionalnih pravnih sistemih obravnavajo najširši razpon oblik izkoriščanja, če te izpolnjujejo sestavne elemente trgovine z ljudmi.
- (5) Vse več kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi je storjenih ali omogočenih s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij. Trgovci z ljudmi uporabljajo internet in družbene medije med drugim za novačenje, oglaševanje ali izkoriščanje žrtev, izvajanje nadzora in organizacijo prevoza. Internet in družbeni mediji se uporabljajo tudi za distribucijo izkoriščevalskega gradiva. Informacijska tehnologija prav tako ovira pravočasno odkritje kaznivega dejanja ter identifikacijo žrtev in storilcev. Zato je pomembno, da se v pravni okvir izrecno vključi spletna razsežnost kaznivega dejanja.
- (6) Da bi okrepili odziv kazenskega pravosodja na kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi, storjena v korist pravnih oseb, in odvrčali od teh kaznivih dejanj, je treba sistem sankcij proti pravnim osebam okrepiti s sorazmernim obveznim pristopom. Zato se sistem neobveznih sankcij iz Direktive 2011/36/EU nadomesti s sistemom obveznih sankcij, ki se uporablja, kadar je pravna oseba odgovorna v skladu s členom 5(1) in (2).
- (7) V boju proti trgovini z ljudmi je treba v celoti uporabiti obstoječe instrumente o zamrznitvi in odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in sredstev za kazniva dejanja, kot je Direktiva EU/XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [*predlagana direktiva o povrnitvi in odvzemu sredstev*]³⁰. Spodbujati bi bilo treba, da se zasežena in odvzeta sredstva in premoženjske koristi, pridobljeni s kaznivimi dejanji iz Direktive 2011/36/EU, uporabijo kot podpora pri pomoči žrtvam in njihovi zaščiti, tudi za odškodnine žrtvam in pri ukrepih čezmejnega kazenskega pregona Unije za preprečevanje dejavnosti, povezanih s trgovino z ljudmi.
- (8) Da bi okrepili nacionalne zmogljivosti za zgodnje odkrivanje žrtev in njihovo napotitev na ustrezne službe za zaščito, pomoč in podporo, je treba z zakoni in drugimi predpisi vzpostaviti nacionalne mehanizme za napotitev v državah članicah. Vzpostavitev formalnih nacionalnih mehanizmov za napotitev in imenovanje nacionalnih kontaktnih točk za napotitev žrtev sta bistvena ukrepa za okrepitev čezmejnega sodelovanja.
- (9) Da bi dodatno okrepili in uskladili prizadevanja kazenskega pravosodja za zmanjšanje povpraševanja v državah članicah, je pomembno inkriminirati uporabo storitev, ki so predmet izkoriščanja, ob zavedanju, da je oseba žrtev kaznivega dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi. Opredelitev tega dejanja kot kaznivega dejanja je del celovitega pristopa k zmanjšanju povpraševanja, katerega cilj je odpraviti visoke ravni povpraševanja, ki spodbuja vse oblike izkoriščanja.

³⁰ COM(2022) 245.

- (10) Zbiranje točnih in skladnih podatkov ter pravočasna objava zbranih podatkov in statističnih podatkov sta bistvena za zagotovitev popolnega poznavanja obsega trgovine z ljudmi v Uniji. Uvedba zahteve, da morajo države članice usklajeno zbirati statistične podatke o trgovini z ljudmi in o njih vsako leto poročati Komisiji, bi bila pomemben korak za izboljšanje splošnega razumevanja tega pojava ter zagotovitev sprejetja politik in strategij, ki temeljijo na podatkih. Ker je pomembno čim prej imeti posodobljene statistične podatke, je primerno datum začetka uporabe člena o zbiranju podatkov, ki je začetek veljavnosti te direktive, določiti čim prej.
- (11) Ker ciljev te direktive, in sicer preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej ter zaščite žrtev tega kaznivega dejanja, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ga zaradi obsega in učinkov ukrepanja lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenih ciljev.
- (12) Direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti spoštovanje in varstvo človekovega dostojanstva, prepoved suženjstva, prisilnega dela in trgovine z ljudmi, pravico do osebne celovitosti, prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, pravico do svobode in varnosti, varstvo osebnih podatkov, svobodo izražanja in obveščanja, svobodo izbire poklica in pravico do dela, enakost žensk in moških, pravice otrok, pravice invalidov in prepoved dela otrok, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča ter načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni. Namen te direktive je zlasti v celoti zagotoviti spoštovanje navedenih pravic in načel, pri čemer jih je treba ustrezno izvajati.
- (13) V skladu s členoma 1 in 2 ter členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. [Ali] V skladu s členom 3 in členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, je Irska [s pismom z dne ...] podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive.
- (14) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (15) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih³¹ se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilo o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.
- (16) Direktivo 2011/36/EU bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

³¹ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2011/36/EU

Direktiva 2011/36/EU se spremeni:

- (1) v členu 2, odstavek 3, se na koncu odstavka doda „ali pod prisilo sklenjene zakonske zveze ali nezakonite posvojitve“;
- (2) vstavi se naslednji člen 2a:

„Člen 2a

*Kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi,
storjena ali omogočena s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij*

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da naklepna dejanja in sredstva iz člena 2(1) ter izkoriščanje, kot je opredeljeno v členu 2(3), vključujejo dejanja, storjena s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij.“;

- (3) člena 6 in 7 se nadomestita z naslednjim:

„Člen 6

Sankcije za pravne osebe

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pravna oseba, odgovorna v skladu s členom 5(1) ali (2), kaznuje s kazenskimi ali nekazenskimi denarnimi kaznimi in po potrebi naslednjimi sankcijami:

- (a) izključitvijo iz upravičenosti do javnih ugodnosti, pomoči ali subvencij;
- (b) začasnim ali trajnim zaprtjem prostorov, ki so bili uporabljeni za storitev kaznivega dejanja.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pravna oseba, ki je v skladu s členom 5(1) ali (2) odgovorna za kaznivo dejanje, storjeno v katerih od obteževalnih okoliščin iz člena 4(2), po potrebi kaznuje z naslednjimi sankcijami:

- (a) začasno ali stalno prepovedjo opravljanja poslovnih dejavnosti;
- (b) uvedbo sodnega nadzora;
- (c) prenehanjem pravne osebe na podlagi sodne odločbe.

3. Države članice zagotovijo, da so sankcije iz odstavkov 1 in 2 učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 7
Zamrznitev in odvzem

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da imajo njihovi pristojni organi v skladu z Direktivo EU/XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [*predlog direktive o povrnitvi in odvzemu sredstev*]³² pravico do sledenja, zamrznitve, upravljanja in odvzema premoženjskih koristi, pridobljenih iz kaznivih dejanj, ter sredstev, ki so bila uporabljena ali so namenjena uporabi za storitev ali prispevanje k storitvi kaznivih dejanjih iz te direktive.

(4) v členu 11 se odstavek 4 nadomesti z naslednjim:

„4. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi z zakoni in drugimi predpisi vzpostavijo nacionalne mehanizme za napotitev, namenjene zgodnjemu odkrivanju žrtev, pomoči žrtvam in podpori zanje, v sodelovanju z ustreznimi podpornimi organizacijami ter imenujejo nacionalno kontaktno točko za napotitev žrtev.“;

(5) v členu 18 se črta odstavek 4;

(6) vstavi se naslednji člen 18a:

„Člen 18a

*Kazniva dejanja v zvezi z uporabo storitev, ki so predmet izkoriščanja,
ob zavedanju, da je oseba žrtev
kaznivega dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi*

1. Da bi preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej postala učinkovitejša z odvračanjem od povpraševanja, države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da se uporaba storitev, ki so predmet izkoriščanja iz člena 2, ob zavedanju, da je oseba žrtev kaznivega dejanja iz člena 2, opredeli kot kaznivo dejanje.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se kaznivo dejanje, kot je opredeljeno v skladu z odstavkom 1, kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvratilnimi denarnimi kaznimi in sankcijami.“;

(7) vstavi se naslednji člen 19a:

„Člen 19a

Zbiranje podatkov in statistika

1. Države članice zbirajo statistične podatke za spremljanje učinkovitosti svojih sistemov za boj proti kaznivim dejanjem iz te direktive.

2. Statistični podatki iz odstavka 1 vključujejo vsaj naslednje:

- (a) število registriranih žrtev kaznivih dejanj iz člena 2, razčlenjeno po organizacijah, ki so jih registrirale, spolu, starostnih skupinah (otrok/odrasli), državljanstvu in oblikah izkoriščanja;
- (b) število domnevnih storilcev kaznivih dejanj iz člena 2, razčlenjeno po spolu, starostnih skupinah (otrok/odrasli), državljanstvu in oblikah izkoriščanja;

³² COM(2022) 245.“;

- (c) število oseb, kazensko preganjanih zaradi kaznivih dejanj iz člena 2, razčlenjeno po spolu, starostnih skupinah (otrok/odrasli), državljanstvu in oblikah izkoriščanja, vrstah končne odločitve za pregon;
- (d) število odločitev za kazenski pregon (obtožba za kazniva dejanja iz člena 2, obtožba za druga kazniva dejanja, odločitev, da se ne vloži obtožba, drugo);
- (e) število oseb, obsojenih za kazniva dejanja iz člena 2, razčlenjeno po spolu, starostnih skupinah (otrok/odrasli), državljanstvu;
- (f) število sodnih odločb (oprostitvev, obsodbe, drugo) o kaznivih dejanjih iz člena 2, in sicer odločb prvostopenjskih in drugostopenjskih sodišč ter pravnomočnih sodnih odločb (ali odločb višjega sodišča);
- (g) število osumljencev, oseb, kazensko preganjanih in obsojenih za kazniva dejanja iz člena 18a, razčlenjeno po spolu in starostnih skupinah (otrok/odrasli).

3. Države članice vsako leto do 1. julija Komisiji pošljejo statistične podatke iz odstavka 2 za predhodno leto.“;

(8) v členu 23 se vstavi naslednji odstavek 3:

„3. Komisija v [petih letih po roku za prenos] Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev s členom 18a ter učinek takih ukrepov.“.

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje v enem letu po začetku njene veljavnosti. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.
Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.
3. Točka 7 člena 1, ki v Direktivo 2011/36/EU vstavlja člen 19a, se začne uporabljati na dan iz člena 3.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
predsednica*

*Za Svet
predsednik*